

KAKTUS

1995

ÅRG. 30

NR. 2 - APRIL

KAKTUS udkommer 4 gange årligt i januar, april, juli og oktober som medlemsblad for Nordisk Kakktus Selskab.

Redaktion: Helga B. Erritzøe, Taps gl. Præstegård, DK-6070 Christiansfeld, tlf. 75 57 31 56.
Tryk Kolding Trykcenter, Gejlhavegård 23, 6000 Kolding.

Selskabets regnskabsår er fra 1. januar til 31. december. Årskontingent 175 kr. Alle henvendelser vedrørende medlemskab og adresseændringer bedes rettet til kassereren Finn Larsen, Salbyvej 17, DK-4600 Køge.
Giro-nr. 6 57 87 13. About membership apply to mr. Finn Larsen.

Terminer for indlevering af annoncer og artikler:

Termine für Anzeigen und Artikel:

Terms for ads and articles:

1. marts, 1. juni, 1. september, 20. november.

Annoncepris: 1/4 side 200 Dkr. - Preise für Anzeigen: 1/4 Seite 200 Dkr.-Price for ads: 1/4 page 200 Dkr.

Selskabets styrelse:

Formand: Peter Brandt Pedersen, Tårnbygårdsvej 20, DK-2770 Kastrup, 32 52 80 20.

Sekretær: Bjarne Kjempff, Stordalvej 4, Løvel, DK-8330 Tjele, tlf. 86 69 93 41.

Kasserer: Finn Larsen, Salbyvej 17, DK-4600 Køge, tlf.: 53 65 44 60.

Øvrige funktionærer:

Bestyrer af diateket: Esther Genker, Tranumparken 1-6-2, 2660 Brøndby Strand, tlf. 43 54 22 41.

Dansk biblioteket: Jørgen Mortensen, Bredevej 42, DK-6000 Kolding, tlf. 75 53 41 27.

Svensk bibliotekar: Larseric Arne, Sjölgården 1628, S-52043 Åsarp, Postgiro 473 87 16-2.

Indbetaling af kontingent i Sverige og Norge:

I Sverige til: Göran Wallén, Stationsgatan 13, S-244 33 Kävlinge, Giro: 58 15 87 - 3.

I Norge til: Unni Horn, Rishaugveien 3, N-8340 Stamsund. Giro: 0825 01 596 34.

"Meddelelser":

-Sendes til Helga B. Erritzøe.

Æresmedlem:

Otto Forum Sørensen.

Forsiden viser:

Mammillaria lenta

Foto: Helga B. Erritzøe

En botanisk rejseskildring fra det vestlige USA, 1. del.

Baggrund

28 dage, 12.000 km, 850 liter benzin, 13 stater, 22 moteller, fra 100 meter til 4020 meter over havet, fra 6 grader til 45 grader, fra kaktus på 1 cm til kaktus på 12 meter. Jo, variationerne er store på den anden side af dammen.

Dette var et ultrakort resume af min ferie i USA i sommeren 1992. Deltagerne på årsmødet i Grindsted i 1994 vil allerede have hørt en mere udførlig

Yucca glauca i South Dakota.

beretning og set langt flere billeder fra turen, end det er muligt at vise her. Jeg har delt rejseskildringen i tre afsnit, som beskriver hver sin del af turen, der er indtegnet på kortet. Første del går fra Minnesota (MN) vestpå til Yellowstone og derefter mod syd til Grand Canyon, anden del dækker Arizona (AZ) fra Phoenix og sydpå, og sidste del beskriver hjemrejsen mod nord gennem Rocky Mountains i Colorado (CO). Til sidst vil jeg desuden fortælle om de klimatiske forhold i det besøgte område. Rejsen blev gjort mulig, fordi min søster, Gitte Petersen, var på et 9 måneders forskningsophold i Minnesota. Hun havde købt en bil

Opuntia whipplei i Arizona.

(en VW Golf med air-condition!) og ville bruge sommerferien til at tage rundt på en større rejse. Da selv undertegnedes selskab er bedre end intet, lavede vi en hurtig aftale. Udover selve flybilletten kunne jeg stort set nøjes med at dække lidt ekstra udgifter til overnatning, mad og benzin. Det betød, at rejsen ikke ville blive ret meget dyrere, end jeg havde råd til, og jeg slog selvfølgelig straks til.

Idéen med turen var at se de fantastiske landskaber i Rocky Mountains og ikke mindst at passere de højeste bjergpas og studere alpinplanterne. Dette, samt min søsters arbejde, gjorde, at det ikke var muligt at tage af sted før midt i juni; sneen er længe om at smelte i over 3 km's højde. Samtidig var det klart, at de fleste af de mindre, forårsblomstrende kaktus ville være afblomstret. Om navngivningen af kaktusserne vil jeg i øvrigt sige, at jeg stort set følger Benson (1982); ikke fordi det er specielt korrekt, men fordi han giver den mest omfattende og detaljerede beskrivelse af selve planterne og deres udbredelse i området. At andre så mener, at nogle af dem skal hedde noget andet, det kan man så slå op de respektive steder.

Opuntia polyacantha i Idaho.

South Dakota (SD) og Montana (MT)

Den 18. juni kørte vi fra Minneapolis/Saint Paul med retning vestpå. På forhånd vidste vi kun, at vi ville til Yellowstone, Grand Canyon og Rocky Mountain nationalparkerne. Desuden skulle vi besøge en botaniker i Logan i Utah, og vi skulle være tilbage omkring den 16. juli. Al yderligere planlægning skete undervejs ved hjælp af kort og vejruksigter (der er en kabel-TV-kanal, der sender vejruksigter 24 timer i døgnet!). Personligt håbede jeg inderligt på at kunne nå ned til den mexikanske grænse, selv om den syntes meget fjern i Minnesotas udstrakte vidder.

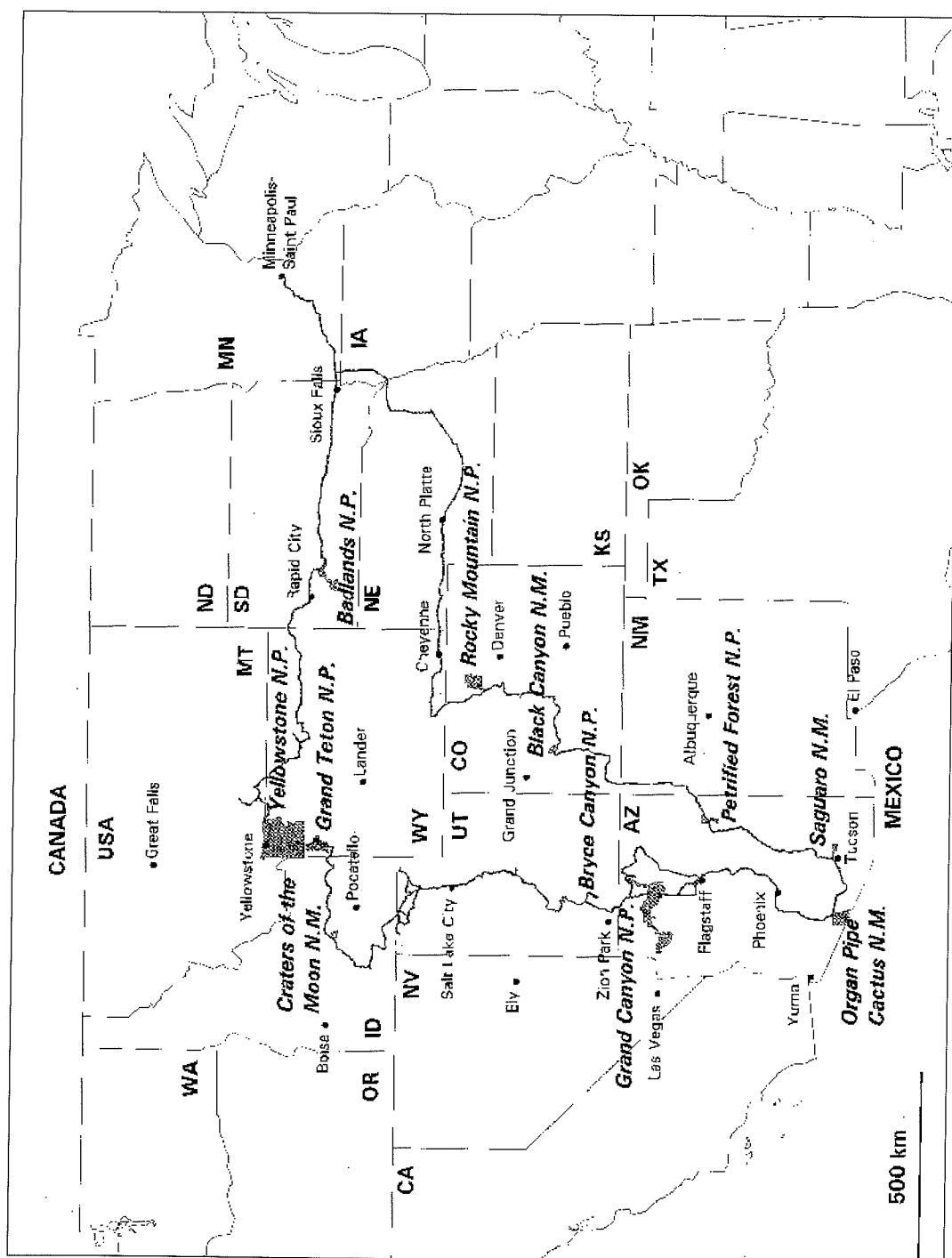
De tilsyneladende endeløse hvide- og græsmarker i South Dakota var blot noget, der skulle overstås. Der var endog meget langt mellem seværdighederne. Et forlystelsessted, Wall Drug, med bl.a. "original" wild west stemning begyndte således annonceringen langs high-way'en 500 miles (800 km!) i forvejen. Efter 2 dage og 1200 km nåede vi Badlands N.P. i det vestlige South Dakota. De forrevne erosionskløfter var helt uden plantevækst, men på

græssletterne på toppen og ved foden af skrænterne voksede flere kaktus. *Opuntia macrorhiza* (stor gul blomst med svagt rødt svælg) og *O. polyacantha* (også gul, men afblomstret) dannede stedvis store puder, og flotte eksemplarer af *Yucca glauca* lyste op med deres cremehvide blomsterstande.

Vi havde fået fortalt, at nordøst-vejen til Yellowstone var den vildeste og smukkeste, og det var mildest talt en underdrivelse. Bjergene i Beartooth Range på grænsen mellem Montana og Wyoming viste sig fra deres allerflotteste side. Det var stille vejr med strålende sol, og i 3 km's højde stod de forrevne tinder endnu med masser af sne, og småøerne var stadig delvist isdækkede. På mere soleksponerede skråninger stod mængder af ganske lave, alpine planter i fuldt flor med gule, hvide, røde, lilla og blå blomster. *Pblox*, *Silene*, *Pedicularis*, *Potentilla*, *Pulsatilla*, *Polemonium* og *Dodecatheon* er blot nogle blandt de mange planter.

Wyoming (WY) med Yellowstone

Skønt de medbragte floraer fortalte, at der var flere kaktusarter i Yellowstone N.P., så vi ikke nogen. 3 dage brugte vi i "parken", der er lige så stor som hele

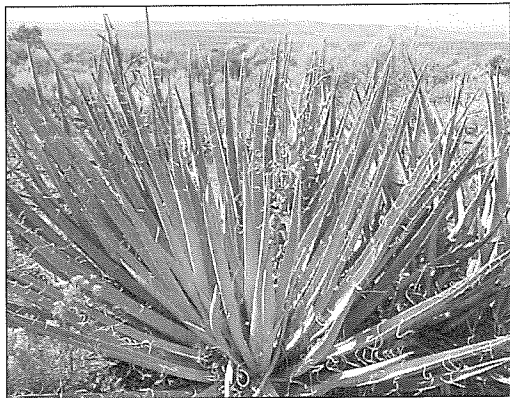
Kort over vestlige USA med indtegnet rejserute. Forkortelser for stater besøgt på turen forklares i artiklerne. N.P.= National Park, N.M.= National Monument.

Echinocereus triglochidiatus i Arizona.

Sjælland. De varme kilder, de kogende mudderpøle og geyserne mere end opvejede dog savnet af tusserne. En næsten større kilde til forundring end naturkrafternes imponerende show var dog amerikanernes utrolige fascination af større hovdyr. Skønt der var i tusindvis af wapiti, andre hjorte, elg og bison i parken, var blot et glimt af et enkelt individ nok til, at alle omgående træk ud i rabatten og ivrigt spejdede efter det enlige dyr. Det var desuden interessant at konstatere, hvordan mængden af mønter i de varme kilder var proportional med størrelsen og antallet af skilte, der udtrykkeligt forbød at kaste noget som helst ud i vandet.

Sporene efter flere kraftige skovbrande, der i sommeren 1988 ramte 40 procent af parkens areal, sås meget tydeligt i form af store områder med opragende, sort-

Yucca baccata i Arizona.

svedne stammer af Lodgepole Pine (*Pinus contorta* var. *latifolia*) over en opvoksende urtevegetation. Et generelt tørt klima med vinternefbør som sne, en sen og kortvarig afsmeltning og sommerregn som tordenby-

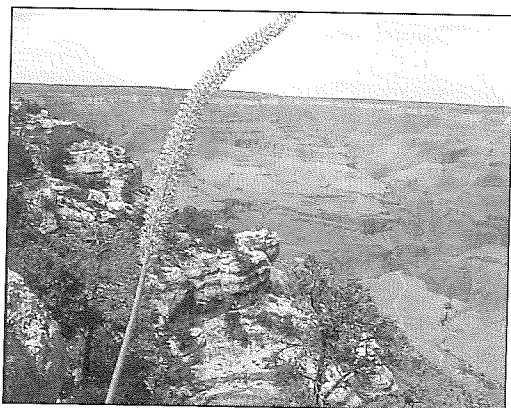
ger betyder en langsom nedbrydning af dødt plante-materiale. Op igennem 60'erne og 70'erne havde man forsøgt at forhindre de naturlige skovbrande, og da sommeren i 1988 så blev usædvanligt tør, var der i bogstaveligste forstand lagt godt med kvas i ovnen. Siden har man lagt politikken om, og man prøver nu blot at kontrollere brandene, så de ikke ødelægger parkens bygninger eller bringer de besøgendes sikkerhed i fare.

Idaho (ID) og Utah (UT)

På grund af kraftigt regnvejr i Wyoming (det var min søsters fødselsdag!) lagde vi ruten vestover til Idaho, og snemeltningens drivende våde frodighed afløstes gradvist af de første tegn på en begyndende sommertørke. Jo længere mod vest vi nåede ind i Idaho, jo dybere nåede vi ind i den centrale, tørre del af bjergkæderne. Hértil kommer kun de sidste rester af regnskyerne fra Atlanterhavet eller Stillehavet, og årsnedbøren er lige så lav som i mange af ørkenområderne mod syd. I et bjergpas på grænsen til Utah i 2500 meters højde faldt blikket straks på adskillige blomstrende planter af *Opuntia polyacantha*. Kompakte og tættornede trykkede de sig mod klippen blandt græs og urter og fremviste en over-dådighed af enten gule eller rosa blomster, flest gule. En tør og indskrumpet frugt fra året før fra en rosablomstret plante, viste sig at indeholde spirredygtigt frø, og frøplanterne trives indtil videre fint i det fri på min altan året rundt.

Da vi krydsede grænsen til Utah, havde vi stadig kun set kaktus fra *Opuntia*-slægten, og hverken Great Salt Lake eller en meget idyllisk bjergsø længere mod nordøst bidrog med nye kaktus. Da vores vært (heldigvis) ikke var mormon, men tilflyttet fra Canada, kunne vi opretholde en ret normal tilværelse med indtagelse af stimulerende drikke såsom vin, øl og kaffe på græsplænen i træernes skygge frit synligt for nysgerrige (og utvivlsomt misbilligende) indblik.

Videre sydpå gennem Utah fulgte vi bjergkæden Wasatch Range, hvor flere småveje gav mulighed for at smutte op i 3000 meters højde og følge bjergryggen på kortere strækninger. Der lå enkelte sneklatter tilbage, og på de nyligt frismeltede flader var jorden flere steder dækket af tusinder og atter tusinder af nikkende gule blomster fra Hundetand, *Erythronium grandiflorum*. Ved en bjergbæk i udkanten af en nåleskov voksede en isoleret bestand med imponerende eksemplarer af *Primula parryi*, hvis intenst rød-violette blomster stod på

Agave utahensis var. *kaibabensis* i Arizona.

næsten meterhøje stilke over 60 cm lange, friskgrønne blade.

Ved nedkørslen fra bjergene til det plane Colorado plateau, som breder sig ud nord og syd for Grand Canyon, dukkede der endelig "rigtige" kaktus op. Små, fladtrykte, tornede kugler ved navn *Pediocactus simpsonii*. En meget hårdfør plante, som vi allerede burde have kunnet se betydeligt længere mod nord. Her i slutningen af juni var planterne afblomstrede, men i maj har de stået med ret store, hvide, gullige eller lyserøde blomster. I fuld blomst var til gengæld en *Opuntia erinacea* var. *utahensis*. Blomsterfarven, der er knapt så variabel som taxonomien inden for denne gruppe *Opuntia*'er, var den rene rose, selv griflen og støvtrådene var lyserøde.

Et besøg i Bryce Canyon N.P. åbenbarede så fabelagtige erosionsklipper, at vi slet ikke opdagede nogen kaktus. Særligt i morgenlyset står de østvendte kløfter med deres søjler, piller, portaler og skrænter i en nærmest drømmeagtig, selvløsende orange-rosa farvepragt. Navne som Fairytale Canyon og Inspiration Point må være givet i en sådan stille morgentime.

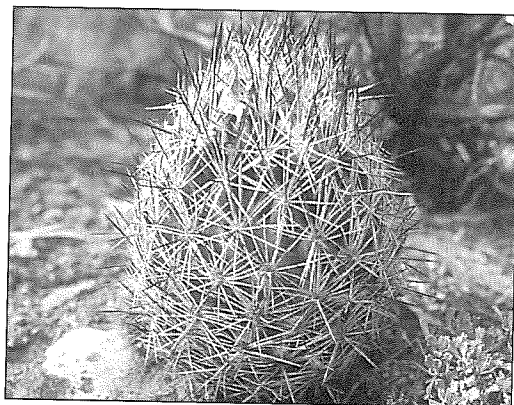
Nordlige Arizona (AZ) med Grand Canyon

Efter at have ladet Utah bag os kom vi ind i det første rigtige "cactus country" i det nordlige Arizona. På 37. breddegrad kommer natten hurtigt, og Arizona havde ikke sommertid, så meget længere end til klokken 18 kunne man ikke gøre sig håb om at fotografere. Det flade plateau i ca. 1500 meters højde var præget af en lav, åben buskvegetation, hvor imellem talrige arter af kaktus skjulte sig. En efter-

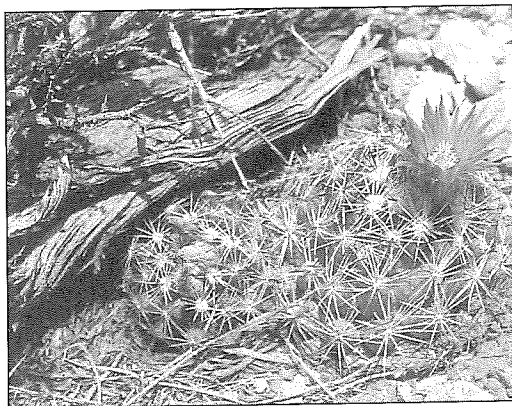
middag og en formiddag i området gav følgende resultat: mange, mindre *Opuntia phaeacantha* (måske en enkelt hybrid med *O. basilaris*), velvoksne planter af *O. whipplei* og *O. erinacea*, pæne grupper af *Echinocereus triglochidiatus* ssp. *melanacanthus*, et eksemplar af *E. engelmannii* ssp. *chrysocentrus* og talrige voksne og juvenile planter af *Coryphantha vivipara*. Whipples *Opuntia* var i fuldt flor med små, gulgrønne blomster og en enkelt *O. erinacea* stod med en flor, mørk rød blomst, mens de øvrige planter alle var afblomstret. Det var karakteristisk, hvorledes flere af de mindre kaktus voksede ved foden af buske eller helt tæt ind til planter af *Yucca baccata*. Her har frøplanterne bedre kunnet få tilstrækkelig beskyttelse mod den brændende sol til at etablere sig og vokse op.

Et problem, når man vil kigge på botanikken i det sydlige USA, er de enorme områder, som er indhegnet til kvæggræsning. Gæstfriheden over for "trespassers" er efter sigende ikke overvældende, og der er pokkers langt mellem låger i hegnet og endnu længere mellem de enkelte gårde. Man kan så vælge enten at bruge en masse tid på at køre rundt og spørge om lov eller håbe på, at det går nok alligevel, eller (som vi) nøjes med at stoppe, hvor landskabet ikke er indhegnet. Det er især, hvor klippepartier rager op, og dermed også steder, hvor kaktusserne har fået lov til at stå urørt af opdyrkning og nedtrampning af køer, men desværre ikke i fred for samlere.

Grand Canyon N.P. bød på helt andre problemer: der var for varmt, for langt, for højt, for bredt og for dybt. Der var 35 grader, parken er 200 km lang, nordsiden når op i 2700 meters højde, der er 20 km tværs over kløften, og Colorado-floden har skåret sig ned til 700 meter. Kun ca. 10 procent af de

Coryphantha vivipara i Arizona.

Pediocactus simpsonii i Arizona (Foto: Gitte Pedersen)

besøgende kommer til nordsiden, "the North Rim". De øvrige 90 procent snyder sig fra en oplevelse, der er endnu større end den, de får på sydsiden. Landskabet ligger ca. 1000 fod (300 m) højere, der er 2-3 grader køligere, mere fugtigt, en frodigere bevoksning, og konturerne ud over canyon'en træder skarpere frem i modlyset. Hertil skal dog siges, at solen ved midsommer når op på 77 grader over horisonten, så ovenlyset vil egentlig være en mere korrekt betegnelse.

Plateauer, som Coloradofloden har skåret sit løb i, hælder mod syd. Derfor løber smeltevand og regnvand nord for Grand Canyon sydpå ned mod kløften, mens det på sydsiden løber væk fra kløften. Det er en vigtig årsag til den nævnte vegetationsforskel på plateauerne. Til gengæld bliver de sydvendte skråninger på "North Rim" kraftigere opvarmet af solen, så nede i selve canyon'en er nordsiden ikke kun den vådeste, men også den varmeste. Der er mange fine vandrestier ned i kløften, og vi valgte en med navnet North Kaibab Trail, som førte ned i Roaring Spring Canyon. Den er i alt godt 30 km lang, krydser floden og kommer op igen på sydsiden ved Canyon Village. Vores ambitioner gik dog ikke i den retning, men blot i at se, hvor langt vi kunne nå ned, eller rettere fra hvor langt nede vi stadig regnede med at orke at kunne gå op igen. Dybt nede i dalen kunne vi hurtigt skimte en lille bro, og den blev sat som mål. Efterhånden som vi steg ned, fik vi øje på nogle meterhøje, tynde, gule blomsteraks. 5 km's vandring førte os 600 meter ned i kløften, og planterne viste sig at være *Agave utahensis* var. *kaibabensis* med rosetter på 0,5 meter og knaldgule blomsterstande på 5 meter. *E. triglochidiatus* og *O. phaeacantha* voksede på klippesiderne langs nedstigningen. Dagen efter stod vi på syd-

siden kun 20 km væk i fugleflugtslinje, men uden vinger skulle der køres 200 km for at nå dertil. Den velvoksne og ganske frodige gran- og fyrreskov fra dagen før, var her afløst af en åben, lavere fyrrevegetation med tør bund. Der var mange *Coryphanta vivipara*, også store planter, og mindre *E. triglochidiatus*. Rosetterne af *A. utahensis* virkede spinklere end på nordsiden. På dette tidspunkt af turen blev vi glade for, at vi havde modstået alle fristelser til at indsamle planter undervejs. I forbindelse med en omfattende jagt på en undveget morder, blev vores bil flere gange undersøgt af det lokale politi. Et par dage senere blev han uden dramatik anholdt sovende under en veranda. Mens livet således gik sin skæve gang, belavede vi os på for alvor at møde varmen, og fra Flagstaff satte vi kursen stik syd mod ørkenen og dens kæmpekaktusser; og om det handler fortsættelsen i næste nummer af KAKTUS.

Sidste nyt

Den 2. juli sidste år kom min søster hjem efter 20 dages ophold i USA. Fra den 14. til den 19. juni var hun atter i det sydlige Utah og nordlige Arizona, bl.a. i Zion N.P. og Grand Canyon N.P. På trods af, at det kun var 14 dage tidligere, end da vi var der i 1992, stod betydeligt flere kaktus i blomst. *Echinocereus triglochidiatus* lyste op med sine knaldrøde blomster, og *Pediocactus simpsonii* var endnu i flor med sine små, rosa stjerner. -fortsættes-

Nyttig litteratur

- Benson, L. 1982. The Cacti of the United States and Canada. Stanford University Press.
- Earle, W. H. 1980. Cacti of the Southwest. Rancho Arroyo Books Distributor.
- Fischer, P. C. 1989. 70 common Cacti of the Southwest. Southwest Parks and Monuments Association.
- Gentry, H. S. 1986. The Agaves of Continental North America. The University of Arizona Press.
- Hochstätter, F. 1990. To the Habitats of *Pediocactus* and *Sclerocactus*.
- Taylor, N.P. 1984. A review of *Ferocactus* Britton & Rose. *Bradleya*, vol. 2, pp. 19-38.
- Taylor, N.P. 1985. The Genus *Echinocereus*. Kew Magazine Monograph.
- Weniger, D. 1984. Cacti of Texas and neighboring States. University of Texas Press Austin.

Jan Petersen
Händelsvej 4 2.tv.
2450 København SV

En lille skønhed

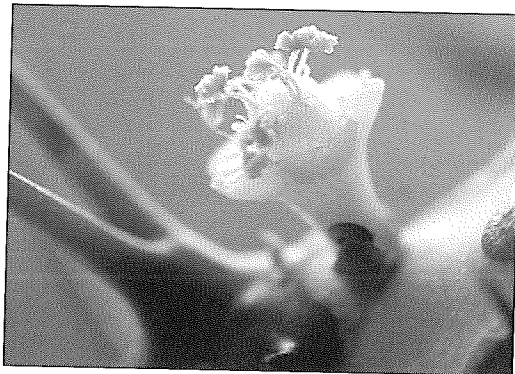
Jeg tror vi alle har prøvet det, at venner og bekendte af forskellige årsager får akutte pladsproblemer. Man falder i snak en dag, og naturligvis vil jeg da gerne passe nogle af dine planter et stykke tid. Sådan fik jeg i juni måned fornøjelsen af at passe nogle kaktusplanter og en enkel ikke kaktus. Navneskiltet sagde *Euphorbia aeruginosa*. Seks planter ialt blev anbragt i drivhuset sammen med mine egne kaktus.

De næste halve snes gange jeg var ude i drivhuset var det altid denne ene plante der fangede mit blik. Alene blandt mine kaktus ledte den faktisk tanken hen på en berømt dansk forfatters eventyr om en vis fugl.

Planten vil jeg beskrive som en stærk forgrenet stængelplante, hvor de enkelte led har en tykkelse af ca. 8 mm. Farven vil jeg karakterisere som irgrøn. Planten er ikke blot forsynet med torne, den er nærmest draperet med torne, brune torne, der synes som limet på med brun chokolade. Sidst i september kom der en mængde bitte små gule pletter på stænglerne. De udviklede sig til gule blomster i massevis her sidst i november.

Blomsterne, som de ses på billederne, er kun 3

Euphorbia aeruginosa.

Blomsten af *Euphorbia aeruginosa*.

mm lange. I de fem måneder jeg har passet denne *Euphorbia aeruginosa*, har den udviklet sig til en virkelig skønhed. Den burde være en kaktus.

Preben Daugaard
Sabro Skovvej 9
8471 Sabro

(Flere oplysninger om den førnævnte plante findes i KAKTUS 1/94, KNOLD&TOT 8 - red.)

Påtvungen selvbestøvning, strøtanker og forslag til løsning på et mysterium.

En af hovedpersonerne i den følgende, lille historie er en kaktus, som jeg aldrig har ejet endsige set, nemlig *Eriocereus jusbertyi*, et udbredt podeunderlag. Nogle steder kan man se den omtalt som hybrid, men andre mener, at frøplanter er for ensartede til, at dette kan være tilfældet. Én ting er der dog enighed om i litteraturen: *E. jusbertyi* kan ikke bestøves af en *E. jusbertyi*!

Hvordan kan man så overhovedet diskutere, hvordan frøplanter ser ud? Jo, *E. jusbertyi* bestøves af en *Echinopsis* (vistnok ret ligegyldigt hvilken) og danner derpå masser af frø, som kun bliver til *E. jusbertyi*, når de sås. Et mysterium.

Denne historie læste jeg første gang for mange år siden, undrede mig og lagrede den et afsides sted i hjernen under "sært". I 88 eller 89 dukkede den imidlertid op igen, for hos Sivertsen (et kaktusgartneri - red.) på Nordfyn faldt jeg over en *Pereskia grandifolia* og fik den sjove oplysning, at Sivertsen flere gange havde fået den til at danne frugter ved at bestøve med en *Echinopsis*! Imidlertid havde frøene aldrig spiret for ham, "selv om det ellers kunne være sjovt at se, hvad der kom op". Det var også min tanke, så jeg købte en af de stikling-formerede planter, som allerede havde knopper, og satte den i drivhuset op og ned af et par af mine mest blomstervillige *Echinopsis* og bestøvede på livet løs. Og der kom en frugt. Og et frø spirede.

Jeg var spændt. Læseren kan selv prøve at forestille sig en krydsning mellem en busk og en kuglekaktus. Men det er også lige præcis, hvad den ærede læser bliver nødt til, for op kom *Pereskia grandifolia* både med hensyn til blade og - efter et par år - blomster. Den nederste del af min nye plante har ganske vist mange lange torne. Det havde stiklingen ikke, men *P. grandifolia* har to vækstformer: en vegetativ (som altså er kraftigt tornet) og en blomsterdannende. Kort sagt lidt lignende vores hjemlige Efeu. I øvrigt har min svigermor gjort lignende iagttagelse, da hun heller ikke kunne stå for *grandifolia*'s rosa blomster. Altså *E. jusbertyi* sagen om igen, selv om *P. grandifolia* kan bestøves af andre planter af samme art også. Selvbestøvende er den nemlig ikke.

Ved at læse lidt i HAAGE: "Kakteen von A bis Z" under selvbestøvning opdagede jeg, at lignende

skulle gøre sig gældende med visse *Astrophytum*-arter. HAAGE nævner, at selvbestøvning kan fremprovokeres hos *A. capricorne* med pollen fra *Obregonia denegrii* og *Frailea gracillima*. Hos *A. myriostigma* kan pollen fra *Hamatocactus setispinus* bruges. Dette har jeg ikke efterprøvet, men i 93 havde jeg en *H. setispinus* og en *A. ornatum* i blomst samtidig og fik *ornatum*-en til at danne frugt vha. pollen fra *setispinus*-en. Planterne var isoleret fra mine andre *Astrophytum*. Frøenes kvalitet var tydeligt dårlig: de fleste var små og "sølle" at se på, men da jeg såede dem foråret 94, så kom der dog en enkelt plante ud af det. En fin lille *Astrophytum ornatum*.

De nævnte planter har normalt ikke selvbestøvning, men kan altså bringes til det med hjælp fra helt fremmed pollen. Og der er tale om selvbestøvning, for i de nævnte tilfælde ville hybrider blive noget mærkeligt noget at se på.

Om det er mekaniske eller biokemiske metoder, en plante bruger til at forhindre sit eget pollen i at komme til, skal jeg ikke kunne sige, jeg er ikke botaniker, men en plantes eget pollen kan altså godt bestøve egen blomst, hvis der blot er "låst op". Dette klares så med visse fremmede pollen-typer, som bryder låsen og lader plantens eget pollen om resten. Det fremmede pollen er i de nævnte eksempler for anderledes til, at der dannes hybrider.

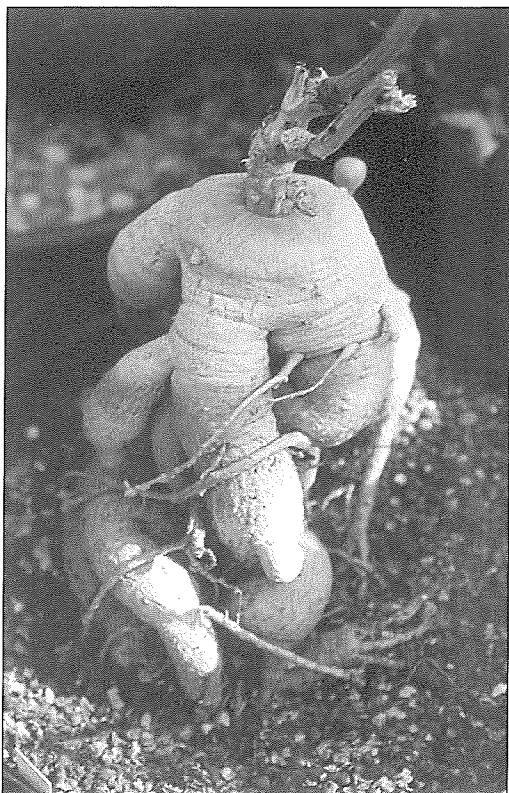
Jeg vil tro, lignende kan lade sig gøre med mange andre kaktus. Når der kendes så få eksempler er det muligvis fordi, ingen forsøger at komme *Selenicereus*-pollen i en *Copiapoa*-blomst, for at nævne noget, som næppe giver resultat. Der er altså i nogle tilfælde mulighed for at frøformere selvsterile kaktus, selv om man kun har en plante.

Tilbage til *E. jusbertyi*. Her må selvfølgelig også være tale om påtvungen selvbestøvning. Grunden til, at forskellige *E. jusbertyi*-planter ikke kan bestøve hinanden, vil jeg nu påstå, er, at de alle tilhører samme klon eller er fremkommet som selvbestøvede frøplanter fra denne klon og derfor ikke har tilstrækkelig genetisk variation til at kunne bestøve hinanden på normal vis.

Kent Poulsen

KNOLD & TOT 12

"En fortsat beretning om knold- og stamsukkulenter som vi kender dem og dyrker dem".

Adenia digitata.

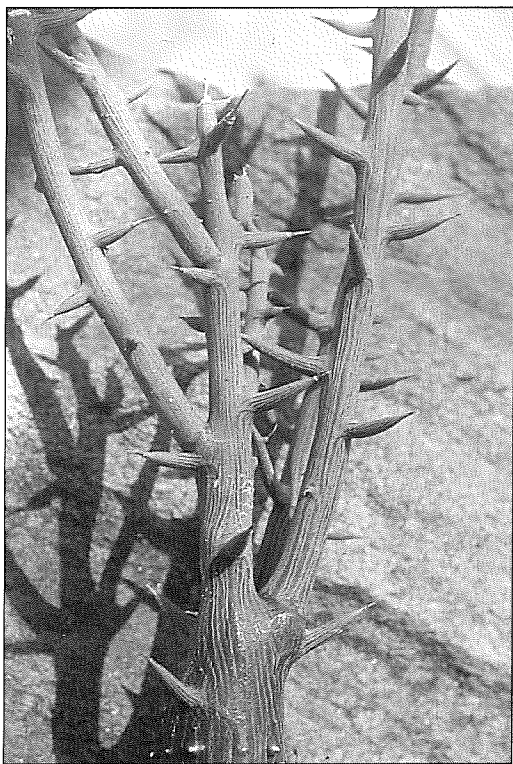
I denne foreløbig sidste del af KNOLD & TOT vil vi beskæftige os med planter fra en slægt, hvor både navnet og udseendet (i hvert tilfælde når de er i hviletilstand) kan forveksles. Det drejer sig om slægten *Adenia* (*Passifloraceae*) i modsætning til den i forrige KNOLD & TOT omtalte *Adenium* (*Aponyaceae*). Vi kender vel alle de smukke passionsblomster, der findes i flere farvestrålende udgaver. De er klatrende og slyngende planter og det samme gør sig også gældende for de allerfleste af de sukkulente arter fra slægten. Forskellen ligger både i den store opsvulmede rod eller stamme (en virkelig ægte KNOLD & TOT caudexplante) og i blomsterne, der er små og halvkedelige i farven, varierende fra hvidlig til gul. Dette sidste har dog ringe betydning for de fleste samlere, idet man

yderst sjældent vil opleve en blomstrende plante i kultur. Desuden har planten særbo, d.v.s. at du skal finde både en han- og hunplante, samt foretage en håndbestøvning for at producere frø. Så det er ikke underligt, at *Adenia*-frø sjældent optræder på frølistor, bortset fra *Adenia glauca*, som bl. a. Botanisk Have i København har haft held til at producere. En yderligere forhindring for bestøvning er, at forholdet mellem han- og hunplanter ikke er fifty/fifty. Hvilke der er flest af skal vi ikke gøre os kloge på. Den håndfuld af *Adenia*, der har værdi for samlere, findes alle i den sydlige del af Afrika og på Madagascar, men arterne fra sidstnævnte lokalitet er så sjældne, at vi vil koncentrere os om de afrikanske.

Adenia spinosa. En ældre plante med mange stængler.

Dyrkningen af *Adenia* er for så vidt uproblematisk. De vigtigste krav er plads og lidt varme. Med plads menes både over og under jordhøjde. Sørg for en stor potte, da *Adenia* danner et udbredt og kraftigt rodnet, hvis muligheden gives. Allerbedst vil planten klare sig frit udplantet og gives der varme til rødderne i form af varmekabler, har vi en plantegruppe, der kan vokse sig stor på kort tid. Over jordhøjde dannes metervis af klatrende og slyngende stængler, så der skal være mulighed for planten at brede sig. Varmemæssigt er de knap så krævende, idet vi holder dem ved ca. 12° C. Temperaturen kan falde til 10° C. uden problemer, hvis det er i kortere perioder. Når først *Adenia* starter deres vækst i foråret, skal der både vandes og gødes i rigelige mængder. Ompotning jævnligt er nødvendigt på grund af plantens kraftige tilvækst.

Adenia globosa.

Adenia glauca er den mest sete i samlinger. Den stammer fra Botswana og Transvaal.

Knolden bliver kugleformet og de mange "grene" skyder frem flere steder på overfladen. Bladene er små og indskårne. Det meste af stænglen og bladene dør væk om vinteren. Denne art har små orange frugter, der kan se meget dekorative ud, når planten står fyldt med dem.

Adenia fruticosa og *Adenia spinosa* har mange lighedspunkter med *Adenia glauca*. Hos *A. fruticosa* bliver knolden mere flaskeformet og vokser hurtigere og bliver større end *A. glauca*.

Hos *A. spinosa* dannes, som navnet antyder, 2-4 cm lange tynde torne på de slyngende stængler og knolden kan blive op til 2,5 meter bred. Endnu et medlem af samme gruppe er den sjældne *Adenia digitata*, og som navnet antyder, er den meget giftig, idet den indeholder digitalis, der bl. a. bruges til hjertemedicin. NKS solgte for ca. 12-15 år siden frø fra *Adenia digitata*. Hvis der er medlemmer, der stadig har levende planter fra disse frø, vil vi meget gerne høre fra Jer, da vi er interesserede i at udveksle stiklinger. Stiklinger fra de nævnte planter slår let rod, men danner ingen knold. Til gengæld kan de godt blomstre og som tidligere nævnt gælder det om, at finde frem til en han- og en hunplante. Har I oplysninger eller plantemateriale, så send det til redaktøren, som så vil sørge for videreformidlingen.

Adenia globosa vokser i Tanzania, Kenya og Somalia. Den ligner ikke de foregående arter, men danner en stor grøn, vortet knold, hvorfra der udgår stive, ca. 1 cm tykke stængler med store kraftige tornelignende udvækster. Knolden kan oplagre store mængder væske og svinder ofte ret kraftigt om vinteren, hvorefter den "puster" sig op igen igennem vækstperioden.

Stiklinger begynder efter 3-4 års vækst også at danne en knold. Planten på fotografiet er lavet af en stikling.

Som sidste plante i denne omgang vil vi nævne *Adenia pechuelii*. En kæmpe fra Sydafrika, der vanskeligt kan formeres og er yderst vanskelig i kultur. Vi har dog i de senere år set frøplanter og podede planter af denne art i handelen. Det er glædeligt, at så mange sjældne og eftertragtede planter bliver opformeret til fryd for os samlere, som har kastet vores kærlighed på sukkulenterne.

Knold & Tor.

NORDISK KAKTUS SELSKAB

Sarcocaulon peniculinum

Meddelelser

April 1995

Alle tilbud i Meddelelser gælder kun medlemmer af NKS

Siden sidst

Den kiedsom vinter gik sin gang - som en fjern dansk digter dengang skrev, og når disse linier læses, så har det pinedød at være forår. Der har været mange frøbestillinger, og forhåbentlig spirer noget, som vil blive til glæde for mange. Min nu afdøde gamle ven Karl (Marx) kunne til dette have sagt: Hvad så med merværdien? Gør masserne lykkelige - fordel den. Altså byt og giv til andre evt. mod lidt ussel mammon. Men spred glæde. Glæde for modtageren og glæde for giveren! Efter at være trådt i de middelaldrendes grå og halvskaldede geledder - og tak for de nydelige kondolencehilsner i hin sørgelige anledning - så myldrer skæve associationer op i en lettere afdanket ældre formands anløbne hjernevridninger. Min nu afdøde gamle ven T.S. (Eliot) sagde om foråret, at det var en grusom tid. Det er det. Vinteren fjerner sig, og jeg fjerner et par døde planter. Vinteren fjerner sig, og foråret bringer knopper frem i de tidlige Mammillariae og i Rebutiaerne.

Sådan var det også sidste år. Da Mozart var på min alder, havde han været død i 15 år! Og hvilke planter kan man ikke lave i et sådan tidsforløb? Prøv.

Blandt de mange breve jeg modtager og ikke altid besvarer, har jeg især glædet mig over et venligt, positivt og kritisk brev fra Björn Liljedahl. Ikke noget med hvorfor dit og hvorfor ikke dat, men en nøgtern konstatering af, at foreningen også består af medlemmer uden drivhus og større samlinger, at det kan være et problem med manglende lys i vinduet, hvilket kunstlys er godt, hvis lava/pimpsten er et godt gromedie, hvor får så almindelige medlemmer fat i det?

Skriv til KAKTUS om alt relevant for vores hobby. Redaktøren er meget vidende, og hvad hun ikke ved, vil hun af andre kanaler kunne bringe svar på.

Jeg fik trykt for mange særlister. Disse blev sendt til især svenske og norske medlemmer sammen med en opfordring til at lave kaffeklubber. Ansporet af Björns brev om, at medlemmer i områder, hvor der ingen kredse er, kun får KAKTUS. Uformelle småmøder for 3-4 interesserede kunne måske stimulere interessen og stoppe medlemsnedgangen? Jeg har en printliste med medlemmenes adresser. Jeg sender gerne kopier til interesserede, som på denne måde kan orientere sig om meningsfæller i det nærmeste område.

Med disse ord - GODT forår - husk årsmødet, turene, medlemsmøder og arrangementer.

Peter Brandt Pedersen

Meddelelse fra bestyrelsen

Følgende punkt vil blive bragt frem på årsmødet:

Vi henstiller til, at generalforsamlingen ekskluderer Per Laune Hansen for tid og evighed. Begrundelse: Tyveri og indbrud hos et andet medlem. Der har været politi på sagen. Vi beklager, at et sådan notits skal bringes her, men vi føler ikke, at vi kan sidde inde med denne viden uden at advare andre medlemmer.

P.b.v.

Peter Brandt Pedersen

Fra kassereren

I skrivende stund - her sidst i februar - har jeg endnu kun modtaget ca en tredjedel af indbetalingerne! Men jeg har indtil nu allerede modtaget 15 danske girokort uden navn - og det er jo ikke så smart. Pas derfor godt på din kvittering, hvis du nu er en af de uheldige, som automatisk udmeldes og derfor ikke modtager KAKTUS i juli måned.

Tillykke

Vinderen af indbetalingskonkurrencen blev:

Orla Thomsen

Kløvermarken 7 Ø

Horne Terp

DK-9850 Hirtshals

Bogpræmien - "Eriose" af Fred Kattermann er forhåbentlig vel modtaget.

Kassereren

ISI-listen 1995

kan fås hos mig. Der er bedre tilbud i år end i 94. Danske medlemmer læg et par frimærker ved - svenske/norske/finske sæt et pænt på brevet.

Peter Brandt Pedersen

HUSK ÅRSMØDE

26.-27. august 1995 i Ålborg. Flere oplysninger (program, sted osv.) i næste nr. af KAKTUS.

Red.

Sjællandskredsen

Lørdag, den 20/5-1995, kl.11.00-13.00

Rundvisning i Botanisk Haves kaktusdrivhus, orkidéhuset m.v. ved gartner Jørgen Damgård. Mødested ved drivhuset. Mødeaftener finder sted i Botanisk Haves Auditorium, Gothersgade 140 (ved hjørnet af Øster Farimagsgade).

Som medlem af NKS kan du møde op og således blive medlem af vor kaktuskreds for 20 kr årlig ved henvendelse til

Per Rønkel
Bjarnehøjvej 13
3390 Hundested
tlf. 47 98 40 47

(undskyld forkert dato i KAKTUS 1/95)

RETTELSE

NKS Sydsvenska Kretsen

Efter vårt årsmöte som hölls d. 19.2.95 har det blivit några förändringar i vår styrelse:

Kassören Kim Kronberg har avsat sig och vår nya kassör heter Göran Wallen, Stationsgatan 13, 244 33 Kävlinge.

Göran Wallen tecknar föreningen firma vad avser postgirokonto 58 15 87-3.

Och en av våra revisorer Sven Boman har också avsat sig och ny revisor efter honom är Kim Kronberg.

Detta gäller fr.o.m. 1.3.1995.

Hälsningar

Ann Margareth Ohlsson, sek.

Nordjyllandskredsen

Lørdag, den 27.5.1995, kl.14.00

Åbent hus hos Jens Andersen, Jens Bindslevvej 3 i Skagen. Jens gør en del i såning af kaktusser, og har derfor en del af disse kaktusser til salg. Der er ca 500-600 forskellige slags.

Lørdag, den 10.6.1995

Kaktustur til Tyskland. Vi vil besøge Klein-Mexico + en ny god. Der er mulighed for andre kredse at komme med på denne tur. Turen vil igen i år kun koste 125kr.

Sidste tilmelding den 28.5. Tilmelding skal ske til Varny Kristensen på tlf. 98 24 42 92.

P.b.v. Villy

Syd-og Sønderjyllandskredsen

Kredsen for Syd- og Sønderjylland er nedlagt pr. 1.1.1995 på grund af manglende tilslutning.

Rudolf Käßler

Køb-Salg-Bytte

Alle medlemmer af NKS har ret til, vederlagsfrit (gratis), at få optaget småannoncer under denne rubrik. Send blot et par linier til redaktionen eller tag telefonen og ring besked. Har du sået planter og fået for mange af hver slags? Så er dette stedet, hvor du kan sælge dem. Har du gået i mange år og ledt efter bestemte planter? - så er det her, du kan efterlyse dem.

Disse annoncer kan bruges til alt, hvad der har med vor hobby at gøre. Brug dem!!! Ikke kun til glæde for dig selv, men også til glæde for andre.

Red.

Sælges: Sajeve & Costanzo, Succulents - The Illustrated Dictionary, 1200 farvefotos sælges grunder fejlkøb, helt ny 250kr., indkøbspris fra England ca 352kr.

Tom Thrysoe

Rolfvej 6 II t.v.

2000 Frederiksberg

tlf. 31 86 31 82

Sælges: dokumenteret AGAVACEAE-frø, t.e. Agave albescens, A.gentryi, A.guadalajarana, A.horrída ssp. perotensis, A.mitis, A.parrasana, Manfreda, Yucca. Gratis liste hos:

Bernd Ullrich

Giessener Str. 110

D-6301 Pöhlheim

Desuden AGAVEN, Ullrich, B. (1993) med signatur. (83 sider med mange reproduktioner i farve og s/h af blomstrende eksemplarer indtil 1800).

Siden sidst

Den kiedsom vinter gik sin gang - som en fjern dansk digter dengang skrev, og når disse linier læses, så har det pinedød at være forår. Der har været mange frøbestillinger, og forhåbentlig spirer noget, som vil blive til glæde for mange. Min nu afdøde gamle ven Karl (Marx) kunne til dette have sagt: Hvad så med merværdien? Gør masserne lykkelige - fordel den. Altså byt og giv til andre evt. mod lidt ussel mammon. Men spred glæde. Glæde for modtageren og glæde for giveren! Efter at være trådt i de middelaldrendes grå og halvskaldede geledder - og tak for de nydelige kondolencehilsner i hin sørgelige anledning - så myldrer skæve associationer op i en lettere afdanket ældre formands anløbne hjernevridninger. Min nu afdøde gamle ven T.S. (Eliot) sagde om foråret, at det var en grusom tid. Det er det. Vinteren fjerner sig, og jeg fjerner et par døde planter. Vinteren fjerner sig, og foråret bringer knopper frem i de tidlige Mammillariaer og i Rebutiaerne. Sådan var det også sidste år. Da Mozart var på min alder, havde han været død i 15 år! Og hvilke planter kan man ikke lave i et sådan tidsforløb? Prøv.

Blandt de mange breve jeg modtager og ikke altid besvarer, har jeg især glædet mig over et venligt, positivt og kritisk brev fra Björn Liljedahl. Ikke noget med hvorfor dit og hvorfor ikke dat, men en nøgtern konstatering af, at foreningen også består af medlemmer uden drivhus og større samlinger, at det kan være et problem med manglende lys i vinduet, hvilket kunstlys er godt, hvis lava/pimpsten er et godt gromedie, hvor får så almindelige medlemmer fat i det?

Skriv til KAKTUS om alt relevant for vores hobby. Redaktøren er meget vidende, og hvad hun ikke ved, vil hun af andre kanaler kunne bringe svar på.

Jeg fik trykt for mange særlistes. Disse blev sendt til især svenske og norske medlemmer sammen med en opfordring til at lave kaffeklubber. Ansporet af Björns brev om, at medlemmer i områder, hvor der ingen kredse er, kun får KAKTUS. Uformelle småmøder for 3-4 interesserede kunne måske stimulere interessen og stoppe medlemsnedgangen? Jeg har en printliste med medlemmernes adresser. Jeg sender gerne kopier til interesserede, som på denne måde kan orientere sig om meningsfæller i det nærmeste område.

Med disse ord - GODT forår - husk årsmødet, turene, medlemsmøder og arrangementer.

Peter Brandt Pedersen

Meddelelse fra bestyrelsen

Følgende punkt vil blive bragt frem på årsmødet: Vi henstiller til, at generalforsamlingen ekskluderer Per Laune Hansen for tid og evighed. Begrundelse: Tyveri og indbrud hos et andet medlem. Der har været politi på sagen. Vi beklager, at et sådan notits skal bringes her, men vi føler ikke, at vi kan sidde inde med denne viden uden at advare andre medlemmer.

*P.b.v.
Peter Brandt Pedersen*

Fra kasseren

I skrivende stund - her sidst i februar - har jeg endnu kun modtaget ca. en tredjedel af indbetalingerne! Men jeg har indtil nu allerede modtaget 15 danske girokort uden navn - og det er jo ikke så smart. Pas derfor godt på din kvittering, hvis du nu er en af de uheldige, som automatisk udmeldes og derfor ikke modtager KAKTUS i juli måned.

Tillykke

Vinderen af indbetalingskonkurrencen blev:

Orla Thomsen
Kløvermarken 7 Ø
Horne Terp
DK-9850 Hirtshals

Bogpræmien - "Eriosyce" af Fred Kattermann er forhåbentlig vel modtaget.

Kassereren

ISI-listen 1995

kan fås hos mig. Der er bedre tilbud i år end i 94. Danske medlemmer læg et par frimærker ved - svenske/norske/finske sæt et pænt på brevet.

Peter Brandt Pedersen

HUSK ÅRSMØDE

26.-27. august 1995 i Ålborg. Flere oplysninger (program, sted osv.) i næste nr. af KAKTUS.

Red.

DRIFTSREGNSKAB FOR NORDISK KAKTUS SELSKAB:

UDGIFTER

INDTÆGTER

	1993	1994		1993	1994
Kontorudg.	3652,99	4396,88	Kontingent	92757,73	99610,27
Porto	11270,53	10459,94	Annoncer	200,00	1845,00
"Kaktus"	82955,00	72151,25	Renter	1421,64	195,59
Biblioteker	2134,00	1511,84	Årsmøde	3395,00	2910,00
Møder/rejser	4545,50	3035,40	Planter/frø	0,00	3585,00
Gaver	1116,50	922,25	Gl."Kaktus"	1000,00	1000,00
Planter/frø	0,00	3000,00	Indkøbsc.	2500,00	1000,00
Udlandsgebyr	1670,00	1403,00			
Andre udg.	0,00	1387,12			
kr	107344,52	98267,68		101274,37	109745,86
Indtægter -udgifter:				- 107344,52	98267,68
Underskud/ overskud:				- 6070,15	+11878,18

STATUS PR. 31 DECEMBER 1994:

Kassebeholdning:	191,25
Girokonto:	36287,92
Ialt:	36479,17

Finn Larsen
Kasserer

Kassebog og omkostningsspecifikationer gennemgået. Indtægtsbilag stikprøvevis revideret.
Kasse- og girobeholdning afstemt.

Hans Grønlund
revisor

Adenia pechuelii. Importplante fotograferet hos "EXOTICA".

UDSTILLING

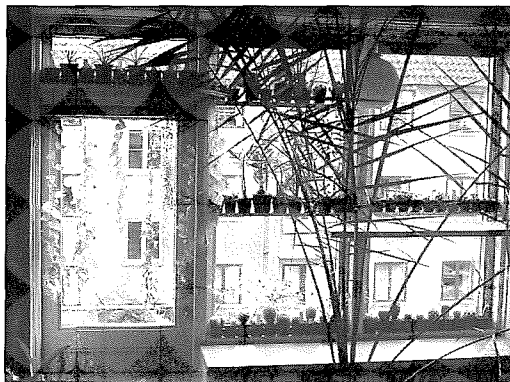
Søndag d. 30. april - Kl. 12.00 - 17.00

Alpinklubben indbyder i samarbejde med andre
specialklubber til udstilling på :
Sct. Annagades skole i ÅRHUS

Vestjyllandskredsen i NKS har en stand på udstillingen,
og vi håber at rigtig mange vil lægge
vejen forbi. Desuden er der udstillinger af
Orchidéklubben - Bonsaiklubben - og andre.

ENTRE 20 kr. - Børn gratis adgang.

KAKTUS PÅ 2. SAL

Mit stuevindue, efterår 1994.

Den 3. juni 1982 kom jeg på min vej hjem til min mormor forbi frugt- og blomsterbådene i Holmens Kanal over for Chr. IV's børnsbygning i København. Det har sikkert været solskinsvejr, for en lille, tornet kaktuskugle stod med en stor, skinnende gul blomst og lyste op blandt Stedmoder, Petunia, Flittig Lise og andre kedelige og uanselige planter.

Jeg overbeviste hurtigt mig selv om, at den lille ville få det godt hos mig, 10 kr. skiftede ejerskab, og hermed blev jeg ejer af mit livs første "rigtige" kaktus. Jule-, påske-, pinse- og andre epifytiske bladkaktus tæller ikke med i det regnestykke.

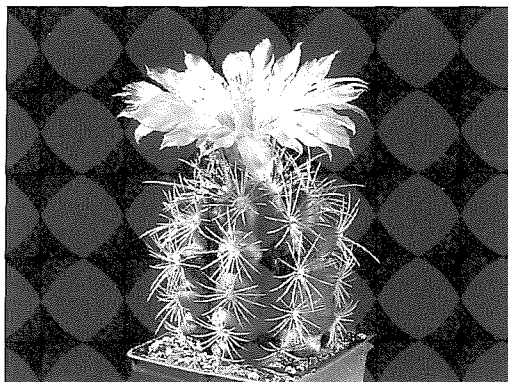
Vel hjembragt blev det nye familiemedlem omplanteret til en lerpotte med en blanding af almindelig havejord, vasket bakkegrus og skovmuld, og den fik sin faste plads i vindueskarmen mod syd. Over radiatoren, selvfølgelig! Bygningskonstruktører har ikke

Astrophytum asterias.

kølig overvintring af kaktus i tankerne, når de lægger planer for opvarmning af boliger. Den lille kugle er efterhånden blevet til en kort søjle og er siden, ikke overraskende, blevet døbt *Notocactus scopæ*.

Den var ikke enebarn længe, og fra samme år stammer en *Astrophytum myriostigma*, en *Ferocactus pilosus* og en stikling fra et meget gammelt eksemplar af en hvidblomstret *Echinopsis* (måske *eyriesii*) samt de obligatoriske: Paradistræ og *Alôe aristata*. I 1985 hørte jeg fra en af mine studiekammerater på universitetet om NKS og kredsmøderne i Landbohøjskolens drivhus, og jeg dukkede op for at høre og se, hvad det var for noget.

Thelocactus bicolor.

Peter Brandt har sikkert holdt foredrag den aften, men det var faktisk meget underholdende, og det var ikke spor svært at få Otto (Forum Sørensen) til at ryste op med et girokort til selskabets evigt slunkne konto. Således medlem af NKS var mulighederne for anskaffelse af nye planter pludselig mangedoblet, og resultatet udeblev heller ikke.

Fra start af havde samlingen sin plads i vindueskarmen, først i mine forældres hus og siden 1987 i min egen lejlighed på anden sal i Musikbyen. Her har jeg tre vinduer; et i stuen mod syd og to mod nord i køkken og soveværelse. Kun i stuen er der radiator under vinduet. Der er to-lags termoruder undtagen i soveværelset, hvor der stadig er de gamle forsatsvinduer. Det skal vise sig at få stor betydning for

overvintringen.

Samlingen består nu af ca. 50 ældre planter i runde lerpotter (12-20 cm) og ca. 160 mindre planter i firkantpotter af plastic (6-8 cm). Desuden en snes Agaver i større firkantpotter og ca. 20 almindelige pottplanter. De oprindelig kun tre vindueskarme er selvfølgelig håbløst utilstrækkeligt, og som det kan ses på fotografiet, har jeg sat yderligere vindueskarmer i fuld dybde et stykke over de gamle. Desuden har jeg inde i selve vinduesåbningerne sat smalle (6 cm) hvidlakerede hylder, hvor planterne i firkantpotter kan stå skulder ved skulder. Det betyder, at der alene i soveværelset er ekstra 360 cm hylder på 6 cm. Der er 10 cm luft mellem glassene, når forsatsruderne er på, og et hurtigt regnestykke fortæller, at op til 60 planter i 6 cm potter kan overvintrere i dette kølige glasfængsel.

Efter sådant et vinterophold blomstrer *Rebutia*, *Sulcorebutia*, *Lobivia*, *Echinopsis* og visse *Mammillaria*, *Neoporteria* og *Notocactus* fint. Selv om planterne står tørt en måned inden, de skal i hi, kan det ikke undgås, at luften mellem ruderne bliver fugtig, og planter, som er særligt modtagelige for svampeangreb, vil nok ikke kunne trives. Med en rumtemperatur på 18 grader er metoden frostsikker ned til cirka minus 15 grader udenfor, og i en mild vinter er der typisk 10-12 grader mellem ruderne. Sartere planter, planter større end 10 cm, samt planter, der er for unge til at blomstre, står i stuetemperatur året rundt.

Mine Agaver fortjener et særligt afsnit. De er nemlig de eneste af sukkulenterne, som får bevilget et sommerophold på altanen. De tåler sommerregn og -kulde, kan stå der fra april/maj til november, og skulle de blive solskoldede et år, så vil arret efter-

Mammillaria (Krainzia) guelzowiana.

Vindueskarm med bl.a. *Notocactus nebelmannianus*.

hånden forsvinde, når de ældste blade visner. Arterne er *arizonica*, *desertii*, *funkiana*, *hoveyii*, *kerchovii*, *lechuguilla*, *parryi*, *parviflora*, *schottii*, *stricta*, *titanota*, *toumeyana*, *utahensis*, *verschaffetii* og seks, som jeg ikke har kunnet bestemme. Kun Dronning Victoria (*A. victoria-reginae*) kommer aldrig ud. Hun ser for sart ud. Om vinteren kommer de indendørs på en hylde under en trækrude, der altid står åben. I den periode får de en gang om måneden så meget vand, som der kan være i underskålen.

At Agaverne er de eneste, der kommer på altanen om sommeren, skyldes til dels dens ringe størrelse (kun 180 cm x 90 cm), men i højere grad, at jeg bruger den til andre planter. 4 altankasser huser bonsai-udgaver af almindelige danske træer og forskellige små stauder og løg (fx. *Lewisia*, *Phlox*, *Papaver*, *Iris*, *Crocus*, *Allium* og *Ornithogalum*). På et lille bord står så Agaverne, og på hylder op ad muren står potter med diverse løg, bl.a. *Eucomis*, *Chlidanthus*, *Sprekelia*, *Pancratium*, *Asphodelus* og *Crinum*.

Vandingen af kaktusserne er en historie helt for sig selv. I vækstsæsonen bliver alle planterne i de firkantede plasticpotter vandet hver 5.-14. dag, meget afhængigt af solmængden. Da de hverken har underskåle eller står i bakker, bliver de, ca. 20 ad gangen, sat ned i et vandfad, som så fyldes til pottetekanten med vand. Efter en afdrykning på et stykke avis kommer de så på plads i vinduet. Det kan på gode dage gøres på halvanden time. Om vinteren kommer de også ned i vandfadet, men kun hver tredje uge, og de bliver ikke vandet, kun overbrust med regnvand. Til alle mine sukkulenter bruger jeg i vækstsæsonen Hornum væksthusgødning i halv styrke; ca. hver tredje gang vander jeg med rent vand.

Mit stuevindue, efterår 1994.

De større planter i lerpotterne står i underskåle og kunne i teorien vandes med en vandkande. Det bliver de bare ikke. De står for tæt, de står i tre rækker, mange af dem fylder potten helt ud, og det er ikke til at manøvrere tuden på vandkanden ind til dem i inderste række. Når jeg en sjælden gang forsøgte, måtte jeg alligevel flytte alle planterne bagefter for at tørre alt vandet i vindueskarmen op. Så fakta er, at de også bliver vandet ved at blive nedsænket i et vandfad med vand. Der kan desværre kun være 2-6 ad gangen, så en komplet vanding tager små to timer. Med mindre det er meget solrigt, behøver det nu heller ikke at ske oftere end hver 14. dag.

Som nævnt har jeg en radiator under vinduet i stuen, hvad tusserne selvfølgelig ikke bryder sig om. For at mindske generne har jeg højst 20 grader i stuen, og radiatoren er slukket om natten. Men det betyder alligevel, at planterne skal vandes lidt om vinteren. Cirka hver tredje uge får de en lille sjat i potten. Jeg bruger et lille målebæger fra en flaske hostesaft, og de små planter får et bæger eller to og de største en 3-4 bægre.

Under disse forhold er blomstringen ikke imponerende. Trofaste blomstrere hvert eneste år er dog mine gamle *Astrophytum myriostigma* og *Echinopsis (eyresii?)*, samt en anden *Echinopsis* med en lang hvid blomst, desuden *Astrophytum asterias*, *Mammillaria (Kraenzia) guelzowiana*, *M. nejapensis* (har forgrenet sig dikotomt), *Neoporteria sp.*, *Notocactus uebelmannianus*, nogle gulblomstrende *Notocactus*, *Parodia chrysacanthion* (i januar!), flere *Rebutia*, *Thelocactus bicolor* og *T. hexaedrophorus*.

Da jeg i sommeren 1992 var 40 dage i USA, blev alle lerpotterne uden underskåle sat i store, flade

bakker af trådnat foret med kraftig plastic. Familien blev så betroet at fylde en på forhånd angivet mængde vand i bakkerne med på forhånd angivne intervaller. Det var nemt, og det fungerede fint, men det så søreme ikke kønt ud, og før jeg finder nogen bakker, som jeg synes vil pynte i stuen, bliver planterne stående i hver sin lerpotte i hver sin underskål. Samme æstetiske overvejelser gør sig gældende for konstruktionen af eventuelle plexiglas-aflukker i vinduesnicherne. Planterne ville sikkert synes om det, men jeg ville ikke, og endnu synes jeg da, at det er kaktusserne, som lever i min lejlighed og ikke omvendt.

Hvorfor dyrker jeg alle mine større kaktus i lerpotter? Der er flere grunde. For det første synes jeg, at de er meget kønnere end plastic. For det andet er de meget solide. Så tit, som jeg flytter rundt på mine planter, er det en stor fordel bare at kunne tage fat i kanten af potten med én hånd. For det tredje nedsætter de porøse pottevægge risikoen for, at planter i dårlig vækst igennem længere tid står i for fugtig jord. Ulempen er selvfølgelig, at rødderne langs siden af potterne hurtigt tørrer ind, men det problem er langt mindre i en stue end i et drivhus. Tid efter anden afsættes der naturligvis kalk- og saltbelægninger på ydersiden af potterne, men det kan stort set fjernes med en stiv børste eller sløv kniv i forbindelse med omplantning. Noget kunne i øvrigt tyde på, at de mere tørre forhold i lerpotter er noget, som rodslus ikke bryder sig særligt om. Jeg har i hvert fald ikke nogen (tror jeg nok!).

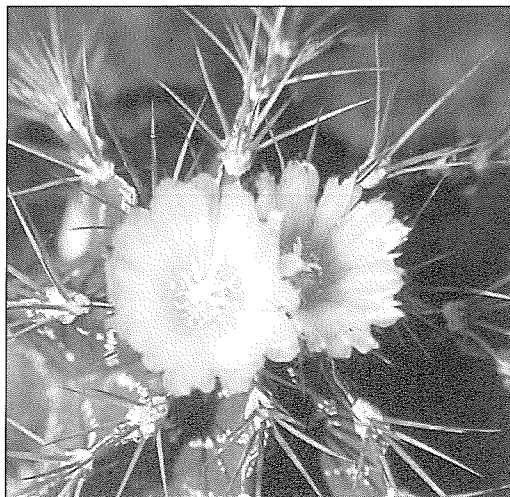
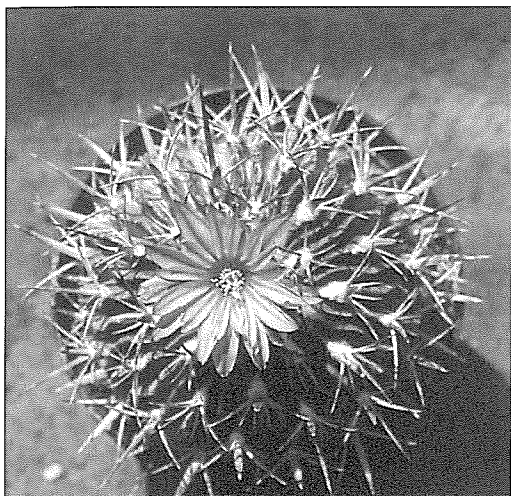
Netop hvad angår skadedyr, kan jeg fortælle, at jeg ser en spindemide i ny og næ, dog sjældent på en kaktus, og indtil for ca. tre år siden kunne jeg også finde en rodslus. Bladlusene har aldrig forgrebet sig på mine kaktus, thripsene holder sig væk, og uldlus har jeg ikke haft fornøjelsen af. Måske har jeg været heldig, men det betyder sandsynligvis også noget, at samlingen står indendørs på anden sal. Der kommer helt givet færre skadedyr ind, end der gør i et drivhus. Især rodslus har desuden sværere ved at sprede sig fra potte til potte på en vindueskarm, end de vil have i fugtigt grus, leca eller vandingsmåtter. Jeg har tidligere både vandet og sprøjtet planterne med bl.a. sprit og brun sæbe, malathion og pyrethrin; men før jeg igen konstaterer et begyndende angreb, vil de blive dyrket giftfrit.

Jan Petersen
Händelsvej 4, 2.tv.
2450 København SV

MINI PORTRÆTTER

Astrophytum ornatum var. *glabrescens*.

Astrophytum ornatum var. *glabrescens* kendetegnes ved de brede tværstriber uden uldtotter. Planten er otteribbet med ravgule torne. Mit eksemplar (se billede til højre) købte jeg på en kaktustur med NKS for 6 år siden. Den er ca 30 cm høj og ca 15 cm bred. Meget langsomtgroende, den er måske 25 år gammel eller mere. De sidste to år har den blomstret med store smørgule blomster.

millariafarve: rosapink. Denne plante er vel 15 år eller mere, og er købt på en kaktustur for en del år siden.

Henrik Helms Madsen
Carl Blochsgade 23, 1th
DK-8000 Århus C
Tel: 86 20 96 45

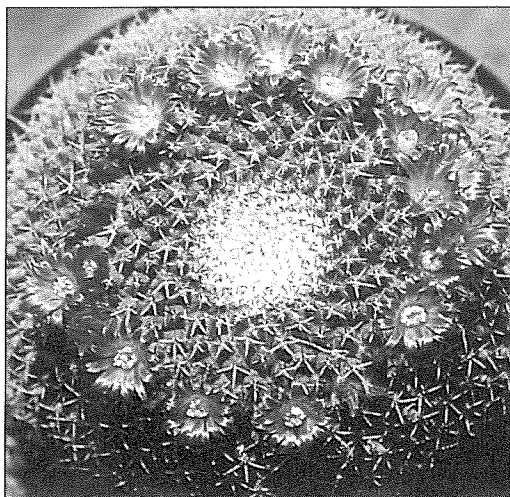
Echinofossulocactus crispatus.

Echinofossulocactus ses desværre ikke i ret mange kaktussamlinger på trods af at de er meget nemme at have med at gøre. Det er en af mine yndlingslægter, har sået 14 forskellige i år, og købte en del på postordre de senere år.

Slægten er desværre meget lidt beskrevet i kaktuslitteraturen. Denne *E. crispatus* er sået i 1986, frøene købte jeg i NKS. Den har ca 35 ribber, gråsorte torne. Blomsten er lilla med mørke striber.

Mammillaria mystax.

Denne *Mammillaria* findes sikkert i mange kaktussamlinger rundt omkring, og ikke uden grund. Hvert år er den en sikker blomstrer med op til flere kranser med blomster. De har den typiske mam-

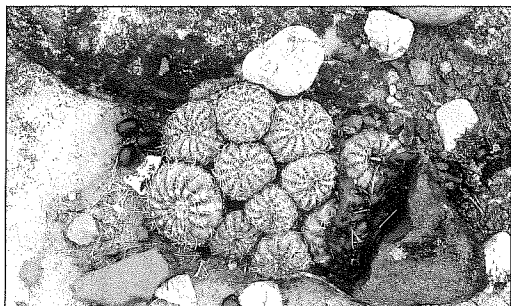
BRASILJENRAPPORT (1)

Fra den 25 marts til den 10 april 1994 foretog jeg min 4 rejse til Brasilien. To timer inden jeg tog afsted ringede jeg til mine venner derovre og fik at vide, at direktør Hennie fra Botanisk Have i Porto Alegre ikke ville give Ari D. Nilson lov til at blive min rejseledsager. (Se også KAKTUS 1/94 side 17 artiklen om Porto Alegres Botaniske Have. Her finder man også på side 3 et oversigtskort over Sydbrasilien - red.). Han syntes vores botaniske forehavende ikke var vigtigt nok. Men heldigvis havde dir. Hennie kun to måneder tilbage på jobbet. "Når fru Cristina Leonhardt overtager hans arbejde bliver alting bedre igen," sagde en skuffet Nilson, da han hentede mig i lufthavnen kl. 11.00 om formiddagen. Alligevel samlede vi senere nogle planter til Botanisk Have.

Påskelørdag besøgte vi Porto Alegres Botaniske Have og her så vi især på præsentationen af de lokale planter og overrakte nogle typeeksemplarer - også til herbariet. Da fru Leonhardt overskuer problemerne bedre, kan jeg for 1995 regne med stor understøttelse fra Botanisk Havens side.

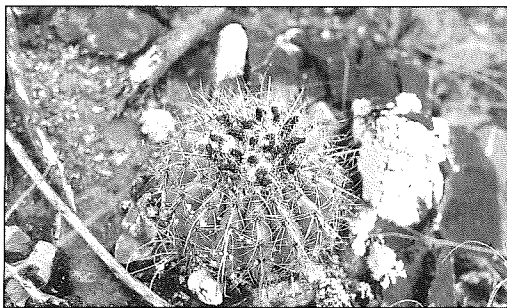
I år lykkedes det for mig at få svar fra de officielle myndigheder i Brasília. For to kaktusvenner i Schweiz havde jeg samlet 11 jordprøver fra forskellige plantelokaliteter. Det viste sig at nitratinholdet i de brasilianske prøver var meget højere i forhold til argentinske jordprøver.

Efter ankomsten tog jeg afsted sammen med min ven Gustavo og vores lejechauffør med det tyske navn Helmut Lohmann. Selv om Helmut Lohmanns Ford var 20 år gammel kørte den de 3.600 km uden store problemer, bortset fra et forøget olieforbrug og to punkterede dæk i starten. Men da Helmut på grund af hans ølmave nægtede at klatre over nogle indhegninger,

Notocactus arachnitis v. *minor* fa. *clarilboensis*.

kunne han lappe dæk, mens vi ledte efter planter. Vi nåede syd for Rio Jacui kl. 17.00 og kørte på den nye asfaltvej til Capivarita. Efter Capivarita ville jeg lede efter typelokaliteten for *Frailea stockingeri*. Oplysningen herom fik jeg af Karlheinz Prestlé. Men på grund af den nye vej var lokaliteten med mosbedækte klipper forsvundet. Vi kørte derfor videre til Cacapava. For de næste 4 nætter boede vi på et hotel, ejet af fru Schneider, der er af tysk afstamning. Den næste dag kørte vi 240 km mod syd over til den uruguayanske side for at lede efter forskellige planter. Vi fandt kun få på trods af de mange sten der vendte mod solen (her mod nord). Vi opdagede kun *Notocactus sellowii*, *N. ottonis* og *Frailea gracillima*. Det var en skuffelse for mig,

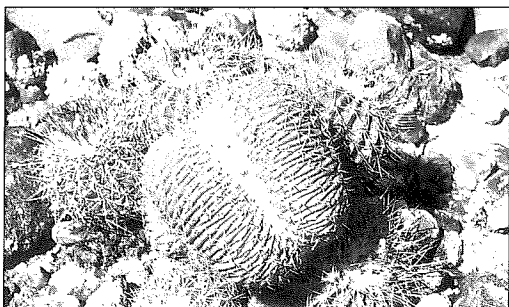
N. langsdorfii fa. *eddievarasii* med uldlus.

da man på den brasilianske side over en distance af 12 km kan finde 10 forskellige kaktusarter. Ingen *Notocactus rutilans* og *soldrianus*. På vejen tilbage ville vi ved BR 153 ca. 35 km nord for Bage lede efter en *Wigginsia* og en form af *Notocactus arachnitis*. Men 1 km før typelokaliteten var vi nødt til at give op, da vejen på grund af mange regnskyl (i februar 290l/qm) var blødt op, og vores chauffør nægtede at køre videre. Måske kan vi på den næste rejse stoppe her. Vi skulle senere opleve igen at opgive kort før målet.

Det begyndte at regne på anden dag og det havde konsekvenser for mine planer. Vi nåede ikke, som planlagt, Darilhofelsen der ligger vest for Santana da Boa Vista. Vejen dertil krydser to åer og tre bakker på en strækning af 4 kilometer. Før vi kom til den sidste bakke gav vi op. Jeg prøvede sammen med Gustavo at komme videre til fods, men så kom der et voldsomt regnskyl. Vi skyndte os tilbage til asfaltvejen og planlagde at besøge plantelokaliteter i nærheden af denne. Efter 50 km fandt vi så lokaliteten for *Notocactus*

langsdorfii fa. *eddieuvarasii* GERLOFF 1994.

Planten er en særlig køn *Wigginsia* med en dominerende torn der peger skråt nedad. Disse *Wigginsia* gror på den ene side af vejen sammen med en sorttornet form af *N. ottonis* og på den anden side med en rødtornet form af *N. ottonis*. Jeg fik øje på planter med hvid skilning. Men det viste sig at den hvide "hue" var en uldlusserede med nogle pragteksemplarer af uldlus ca. 2,5 mm lange. Vejret blev bedre da vi kørte tilbage, og vi standsede igen ved Darilho. Herfra kørte vi mod nord og ledte efter typelokaliteten for *N. meonacanthus*. Allerede 1993 havde jeg i regnvejrs ledt her efter denne plante. Tilfældigvis fandt vi kun nogle eksemplarer af *N. arachnitis* var. *minor* med gul blomst, som vi allerede kendte fra Darilhofelsen. Vi var allerede kørt forbi fundlokaliteten, da vi var nødt til at vende om, for Gustavo havde glemt brillerne, da han foto-

N. neoborstii v. *prestlei*.

graferede en *Gymnocalycium denudatum* for ca. 2 km siden. Jeg blev sat af og fotograferede på en stenklippe *Opuntia* og *Echinopsis*. På vejen tilbage trådte jeg på en "Doppelkopf" og tænkte, hvor der er en, er der også flere. Vi fandt alt i alt 10 planter. Denne aldrig før beskrevne plante har en gul blomst med gul støvfanger, og jeg fandt planten på tre forskellige lokaliteter nær asfaltvejen. Man finder den på en skråning af ca. 15 terrasseformet anlagte stenplader på den modsatte side af vejen. For at komme dertil skal man krydse en å, hvor køerne har trådt en sti. På de nederste stenplader finder man *N. ottonis*, *Frailea spec.* og *Gymnocalycium denudatum*. Kun på de øverste stenplader vokser disse kugleformede planter sammen med sten i samme størrelse. Jeg tror alle samlere har opdaget denne lokalitet, men kun dem der kravlede til tops fandt planterne.

Næste dag brugte vi til at udforske Corridor Collares. Det drejer sig om et system af sand- og grusveje der fører til Torrinhass mod vest og videre til Pinheiro

Machado over en strækning af 100 km. Efter 31 km kom vi til lokaliteten for *N. neoborstii* var. *prestlei* GERLOFF 1994. Planten blev præsenteret for fagfolk som *Notocactus discophalius*. Nogle plantesamlere tog forskellige minder fra bjerget med hjem. Jeg besluttede også at kravle op på bjerget for at kontrollere fundlokaliteten. På samme sted vokser forresten også *N. nebelmannianus* var. *pleicephalus* GERLOFF&KÖNIGS og *Frailea* Gf 379. Med tre personer gik vi kontrol og talte planterne. Der var ikke mange planter med sideskud. Men jeg fandt to cristataformer. Og efter 5 år kunne jeg også genkende en bestemt plante på dens sår. Efter en dejlig kold øl i Torrinhass, det var blevet varmt i mellemtiden, kørte vi videre mod syd. Ved kilometer 40 besøgte jeg fundstedet af *Notocactus scopia* (Gf56) for tredje gang. Også ved lokaliteten af *Notocactus scopia* var. *machadoensis* ABRAHAM standsede vi. Men det sted, hvor HU 184 af samme varietet blev opdaget, fandt vi ikke. Vi kørte 180 km tilbage til Cacapava. Den næste dag skulle bilen ordnes og jeg ville bruge formiddagen i nærheden af byen og udforske typelokaliteten for *Notocactus arachnitis* HU 9 og HU 3. Fagfolk er uenige om, hvorvidt planterne er beslægtet med hinanden. Nogle betegner planten som *Notocactus arachnitis* RITTER, andre som *Notocactus crassigibbus* RITTER. Men det regnede så meget den næste dag at vi besluttede os for at tage asfaltvejen i stedet for. Efter Lavras forlod vi asfaltvejen og kørte ad en sjælden trafikeret jordvej mod syd. I nærheden af byen fandt vi *N. langsdorfii* var. *longispinus* og *N. crassigibbus*. Men så var det også slut med kaktusskønheder indtil vi kom til Bage. Efter to timer var jeg glad for at nå frem til asfaltvejen igen for regnen havde blødt vores jordvej op. Vi var nødt til at holde midt-dagspause i Pinheiro Machado, selv om det var lidt tidligt, da der senere på turen ingen muligheder var. I en lille bar med 4 borde spiste vi til 2 dollars en dejlig brasiliansk menu. Så gik turen til Pedras Altas. Cirka 20 km syd for byen fandt jeg *N. neorechavaletae* på en stenflade. En af mine venner havde i fjor ved et tilfælde opdaget denne dejlige *Wigginsia*, der ellers har hjemme i Uruguay. Så mod vest. Vi prøvede at finde lokaliteten for *Notocactus scopia* var. *xicoi*, da jeg ved mit

N. neorechavaletae.

første besøg havde glemt at tage to *Freilea* fra samme sted med. Undervejs mødte vi nogle Gauchos, der drev deres dyr til byen. Køerne bliver på denne årstid samlet i byerne og kørt med lastbilerne derfra til slagteriet.

Først da bilen kørte fast på toppen af en bakke, kunne jeg huske denne dårlige vej igen, og 5 km før vi nåede lokaliteten var vi nødt til at vende om. Det var også for langt til at gå. Men på tilbagevejen ville jeg da i det mindste finde *N. scopu* HU 52 syd for byen Pedras Altas (det betyder høje sten). Da vi opdagede en stenbakke startede vi eftersøgningen. Desværre var det den fugtige sydside af bakken. Ingen kaktus. 500 meter længere mod nord klatrede vi over en indhegning og fandt med det samme planterne, vi ledte efter. Her vokser også en køn form af *Wigginsia sellowii*. Mørket sænkede sig allerede, da vi nåede byen Pinheiro Machado, hvor vi overnattede på et lille hotel til 1-2 dollars per person. Værelserne havde ikke noget vand og 3 til 5 senge. Bruseren og WC fandtes på gangen. Den dag havde vi succes med at finde *N. langsdorfii* ved Pinheiro. Samme plante fandt vi senere også på et bjerg og på bjergskræningen *N. multicostatus* (Gf 196) og *N. linkii* (Gf 198).

Denne rejse gav mange oplysninger om *Notocactus langsdorfii*. Med A. Hofacker er jer uenig om *Notocactus leprosorum* RITTER er en varietet af denne art. Kun her, nær Cangucu, havde planterne den samme lysegrønne epidermis som *Notocactus leprosorum* nær Itapua. På vejen mod nord mellem Cangucu på BR 293 og BR 290 er der ingen rastepladser. Og sultne, som vi var, måtte vi køre ca. 130 km. Om eftermiddagen nåede vi Cordilheira syd for Cachoeira. Her ville vi udforske om en form af *Gymnocalycium horstii* (Gf 105) var uddyddet. Vi fandt to grupper med tre planter. Plan-

terne blev taget op og plantet mere beskyttet under en busk. Der bliver de ikke opdaget med det samme og får lov til at formere sig. Typeformen af *Gymnocalycium horstii* vokser ca. 100 km længere mod syd. Vi nåede Erstrela.

Næste dag kørte jeg sammen med Gustavo i bus til Porto Alegre for at overgive nogle planter til Ari Nilson. Vi var der allerede ved 9-tiden. Først viste Ari os sin arbejdsplads. Jeg benævnte planterne til herbariet og noterede nummerne ned. Efter brasiliansk lov må man ikke engang eksportere holotyper. (Holotypus = hele planter eller dele af en plante som ligger til grund ved beskrivelsen af en ny art - red.). Senere skulle Botanisk Have få en pakke med 6 kg plantemateriale til. Middag spiste vi sammen med familien Nilson. Nilson bor med sin kone og søn i nærheden af Botanisk Have. Bagefter kørte vi til en kendt brasiliansk kunstner og kaktusmand ved navn Francisco Stockinger. Han modtog os med glæde og viste straks sin samling frem. I Uruguay og Argentina havde han samlet de skønneste *Wigginsia* og mellem de uruguayanske *Wigginsia* (*Malacocarpus*) var nogle der mindede mig om planter A.V.Fric havde samlet. De store nøglenplanter af *Notocactus calvescens* GERLOFF&NILSON 1994 adskiller sig fra eksemplarerne vi samlede 1991 i Barra de Quaraí, Argentina. Efter to timer kørte Stockinger os personlig til bus-stoppestedet. For mig og for min ven Gustavo er det et mirakel, hvordan den 74årige døde mand kører gennem den tætte trafik i Porto Alegre. Vi var nødt til at vente to timer på vores bus, da den foregående uden kommentar blev aflyst.

- fortsættes -

Norbert Gerloff
Brandenburger Str. 49
D-71640 Ludwigsburg
(overs. red.)

Dyrkning af Lithops

Da jeg så i KAKTUS 1/95 at man kunne glæde både Christer Arvidson og redaktøren, besluttede jeg at gøre et forsøg.

Det er højst sandsynligt, at der er mere erfarne *Lithops*-dyrkere. Jeg har kun dyrket *Lithops* i 5-6 år, men her er mine erfaringer. Jeg sår i en blanding af fin lys beriget spaghnum og bakkegrus, halvt af hvert, dækker meget lidt, og stiller dem lyst ved en temperatur på ca 20° og med et klart plasticglas over så de bevarer luftfugtigheden. Frøene holdes jævnt fugtige indtil de er spirede. Jeg sprayer straks efter såning med et svampemiddel (captan), derefter vander jeg kun i underskålen. Ca 1 måned efter spiring begynder jeg gradvis at vænne de små planter til at undvære glasset. Den første vinter holder jeg dem i vækst ved en tempera-

tur på 14-15°. Så fuld sol og varme om sommeren, vandingen begynder jeg at holde igen med i september og efter november vander jeg ikke før om foråret når de gamle blade er helt tørre og papiragtige. Følgende efterår vil planterne begynde at blomstre og efter blomstring vander jeg igen ikke før de gamle blade er tørret ind om foråret. Allerede anden vinter står de ved en temperatur der somme tider er helt nede på 3°C. Jeg dyrker *Lithops* i grupper i flade plastic-skåle og jeg vander kun i underskålen. Spørgsmål besvares gerne.

Mogens Madsen
Røsnævej 147
DK-4400 Kalundborg

Et nyt skadedyr!

Er vores kaktus truet af et nyt og usædvanligt stort skadedyr? Dette spørgsmål må jeg stille efter en uhyggelig oplevelse i min kaktussamling. Og dyret har virkelig egenskaber, der kan give anledning til dystre profetier. Det kan ubesværet flyve fra samling til samling, kan nemt komme ind gennem åbentstående vinduer og døre, vil især volde skade på planter med ingen eller spinkle torne, det kan ikke umiddelbart bekæmpes med vores almindeligt anvendte bekæmpelsesmidler, og det tåler både frost og stærk varme. Desuden er dets naturlige frygt for mennesker efter generationers liv i storbyer afløst af en nærmest dumdristig ligegyldighed over for os tobenede. Dets forkærlighed for nysåede ærter og pølsebrød er allerede berygtet, og dets ekskrementer vil hurtigt kunne få en ellers flot samling til at ligne noget fra en skarvkoloni.

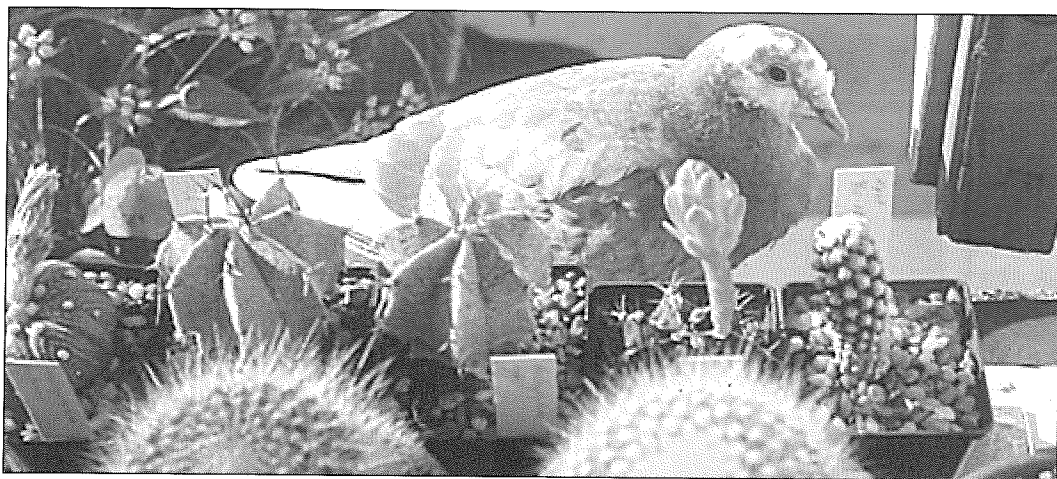
Til selve historien. En morgen, da jeg åbnede døren, flaksede en større, grå fugl fra altanen ind i stuen, hvorfra den omgående prøvede at komme ud igen. Det, mente det dumme dyr, skulle ske gennem et vindue; men da de i modsætning til døren var lukkede, faldt forsøget uheldigt ud. Når fugle flyver ind i et vindue, falder de som oftest ned i det, der står under ruden; i dette tilfælde altså ned i mine kaktus. Nu fulgte så en rystende scene, hvorunder jeg blot kunne overvære, hvorledes kaktustorn efter kaktustorn knækkede under vægten af de trampende fødder og piskende vinger. Jeg kunne kun tolke fuglens reaktion sådan, at den måtte have åbenlyse

og meget forståelige problemer med at finde noget, den kunne lide at sidde på. Da jeg ikke har noget særligt talent for at indfange desperat baskende fugle, var der ikke andet at gøre end at læne sig ind over det opskræmte fjerkræ og haspe vinduet op, idet jeg bad til, at den ikke i flugten måtte rive nogle af planterne med sig ud af vinduet. Heldigvis blev de stående allesammen, men sådan en gang fugle-step på vækstpunkterne er usundt for de unge, bløde torne i toppen af planterne. Skaderne begrænsede sig dog til nogle afbrækkede torne og areoler samt mindre sår i plantelegemerne efter nærkontakt med klørerne.

Fuglen? Ja, som fotografiet antyder, var der uomtvisteligt tale om et eksemplar af racen *Columba livia*, eller på dansk: tamdue. Det skal retfærdigvis bemærkes, at fuglen på billedet ikke er identisk med skadevolderen, men en artsfælle, som tog sig et stille solbad i mit åbentstående vindue under en hede-bølge (ak ja, det var dengang!). Den formastelige er aldrig siden vendt tilbage; men nogle dage efter udåden lå der en død due på jorden under mit vindue. Om det var den samme, vil aldrig blive opklaret; men et sådant tornet mareridt var måske mere, end et fuglehjerte kunne klare.

R.I.P.

Jan Petersen
Händelsvej 4, 2.tv
2450 København SV.

Due og kaktus i mit vindue.

Kaktus 95

HAMBURGER KAKTEEN FREUNDE-DEUTSCHE KAKTEEN - GESELLSCHAFT E.V.

9. - 11. juni 1995

i Hamburg Botanisches Institut og Botanischer Garten Hamburg -
Klein -Flottbeck - Ohnhorststr. 18,
Hamburg - centrum for andre sukkulenter

Program

fredag 9.juni 1995

18.00 Åbning af den store kaktusudstilling

19.00 Velkomsthilsen fra bestyrelsen

lørdag, 10.juni 1995

8.30 Plantesalg og kaktusudstillingen åbner

9.00 Kongressen begynder

9.30 Prof. Dr. Ihlenfeldt - Botanisches Institut
Hamburg, IOS-Præsident

Pedaliacen - næsten ukendte men spæn-
dende sukkulenter

10.30 Dr. Urs Eggli, Städtische Sukkulenten-
Sammlung, Zürich/Schweiz

Botanikerferie i Nordøst
Brasilien - et afvekslingsrigt sukkulent-
paradis

11.30 Detlev Metzinger, Universität Bremen
Kaktus i Bolivia

12.15 -

14.00 Frokostpause

14.00 Ernst Specks, gartner, Erkelenz
Fantastiske sukkulenter i Tanzania

15.00 Generalforsamling (kun for medlemmer)

søndag, 11.juni 1995

8.00 Plantesalg og kaktusudstilling fra 8.30-
13.00

9.00 Frau Dr. Hartmann, Botanisches Institut
Hamburg,
De andre sukkulenter og plejetips på
videnskabelig basis

10.00 Gerhard Seyer,
Melokaktus på Aruba (Karibien)

11.00 Etienne Lanssens, kaktusspecialist,
Belgien,
Melokaktus i kultur

12.00 Ruurd van Donkelaar, Holland,
Epiphytiske sukkulenter fra Sydøst
Asien

13.00 Afslutning

Desuden et spændende ramme-program fra Ham-
burger Kakteenfreunde, et godt tilbud af kaktus
og sukkulenter og tilbehør fra forskellige gartne-
rier, S-tog og bybus til hoveddøren, kæmpestor
parkeringsplads. Entréprisen vil være meget lav.

Værelse til overnatning anvises gennem: Ham-
burger Tourismus-Zentrale, Tel.
040/300 51 300.

EXOTICA

- DETAILHANDEL & EN-GROS-HANDEL
EUROPAS STØRSTE UDVALG I BLANDEDE SUKKULENTER

Adenia, Adenium, Aloe, Anacampseros, Brachystelma, Bursera, Crassula, Cyphostemma, Dioscorea, Dorstenia, Euphorbia, Fockea, Haworthia, Ipomoea, Jatropha, Othonna, Pachypodium, Pelargonium, Pterodiscus, Sarcocaulon, Trichocaulon, løg.....og meget andet.

SPØRG EFTER GRATIS LISTE.

Ernst Specks, Am Kloster 8, D-41812 Erkelenz-Golkraht, Tyskland
Tel.: 0 24 31 / 7 39 56, FAX: 0 24 31 / 44 95

Åbningstider: april-august lørdage kl. 9-14; Andre tider kun efter tel. aftale!

Gerloff N. & Necuchal, J. & Stuchlik, S.

Notocactus Monografi

på tysk

198 sider, 115 fotos s/h
17 helsiders fotos i farve
udbredelseskort, slægtens + under-
slægternes historie, REM fotos af frø
feldnummer-lister
pris: DM 35,- plus porto

Bestilling sendes til:
Norbert Gerloff
Brandenburger Str. 49
D-71640 Ludwigsburg

(Bogen kommer til april)

Postfach 1107 D-71385 Kernen
Tel. 07151 41 891 Fax 07151 467 28

UHLIG
KAKTEEN

35 år

Kaktus og andre sukkulenter

- mere end 2000 arter sjældne planter og frø
- verdensomspændende forsendelser
- skriv efter listen mod betaling af 2 internationale svarkuponer
- besøgende - også i grupper - er velkomne
- løbende tilbuds-suplementer
- detail- og engros-handel

KAKTUS SUKKULENTER & SEMPERVIVUM I mange arter

Gartner Bent Jørgensen
Vejlegårdsvej 99 - 2625 Vallensbæk
Tlf. 42 64 50 95

Planter sendes ikke!

INDKØBSCENTRALEN

Nordisk Kaktus Selskabs indkøbscentral
skaffer potter, gødning og andre ting, vi
har brug for i vor hobby. Salg af N.K.S.-
emblemer og N.K.S.-kuverter foregår også
gennem indkøbscentralen. Henvendelse til:

Gunnar Ravn
Fredskovvej 130
DK-5270 Odense N
Tlf. 65 97 85 97

HAR DE PRØVET AT DYRKE ORCHIDEER?

Er De interesseret?
Få et gratis prøvenr. af vort
medlemsblad »Orchideen«,
der kommer 10 gange årligt.
Kontingent kr. 225

DANSKE ORCHIDE KLUB
Porsevænget 34
2800 Lyngby

KAKTUS

MÅ IKKE BØJES!

Tidligere årgange af »KAKTUS«

Nedennævnte årgange af KAKTUS kan købes ved henvendelse til

THORKILD ALNOR NIELSEN

Langenæs Allé 26, 2.tv., DK-8000 Århus C

Betaling: Check eller på giro nr. 2 940 744

Årgang 5-8: 5 kr. pr. nr. Årgang 9-26: 10 kr. pr. nr.
+ porto.

Følgende nr. er udsolgt:

Årgang 8, 9, 13 og 14 **ALLE UDSOLGT**

5. årg. nr. 2, årg. 12 nr. 2 og 3. 16. årg. nr. 1

Indholdsfortegnelse KAKTUS nr. 2, 1995

En botanisk rejseskildring	27-32
En lille skønhed	33
Påtvungen selvbestøvning	34
Knold & Tot 12	35-37
Kaktus på 2. sal	38-40
Miniportrætter	41
Brasilienrapport	42-44
Dyrkning af Lithops	44
Et nyt skadedyr!	45